

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 255/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], súdneho exekútora, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, IČO 47 254 220, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti postupu a uzneseniam Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2 Er 2254/2007 z 28. mája 2018 a 3. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2021 a jej doplnením doručeným 7. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 2254/2007 (ďalej len „napadnuté konanie“) a v ňom vydaným uznesením z 28. mája 2018 (ďalej aj „uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou“) a uznesením z 3. júna 2021 (ďalej aj „uznesenie vydané sudcom“; spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenia zrušil, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

2. V napadnutom exekučnom konaní okresný súd uznesením zo 14. augusta 2013 vyhovel návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora, vykonaním predmetnej exekúcie poveril nového

súdneho exekútora ( ) a zároveň rozhodol, že o určení výšky trov sťažovateľa (v pozícii pôvodného súdneho exekútora) bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto uznesenia. Následne okresný súd napadnutým uznesením z 28. mája 2018 vydaným vyššou súdnou úradníčkou návrh sťažovateľa na určenie výšky jeho nároku na náhradu trov exekúcie zamietol, proti čomu podal sťažovateľ sťažnosť. Napadnutým uznesením okresného súdu z 3. júna 2021 vydaným sudcom bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá ako nedôvodná. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd poukázal na § 243h ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), v zmysle ktorého exekučné konania začaté do 31. marca 2017 sa dokončia podľa doterajších predpisov, teda podľa ustanovení Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, ak Exekučný poriadok v § 243i až § 243k neustanovuje inak. Pri rozhodovaní o trovách exekúcie teda postupoval podľa § 243k Exekučného poriadku, podľa ktorého patria trovy pôvodnému súdnemu exekútorovi v rozsahu, v akom boli plnenia vymožené alebo prijaté z majetku povinného do rozhodnutia o zmene súdneho exekútora použité na uspokojenie nárokov exekútora, pričom podstatným ukazovateľom na určenie náhrady trov má byť výška vymoženého alebo prijatého plnenia z majetku povinného. Exekútorovi, ktorý nič nevymohol, sa nepriznajú žiadne trovy exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ sa s posúdením veci okresným súdom nestotožňuje. Argumentuje, že v tomto prípade bolo potrebné aplikovať § 44 ods. 11 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 a pri rozhodovaní o trovách postupovať tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie. Sťažovateľ uvádza, že sa nedopustil žiadneho pochybenia, k zmene súdneho exekútora došlo bez jeho zavinenia na návrh oprávneného, vykonal všetky prvotné úkony nevyhnutné so začatím exekúcie, ktoré musel odovzdať novému exekútorovi. Okresný súd rozhodol o jeho trovách až po štyroch rokoch napadnutým uznesením vydaným vyššou súdnou úradníčkou a ďalšie tri roky rozhodoval o ním podanej sťažnosti proti predmetnému uzneseniu, pričom medzičasom došlo k zmene právnej úpravy. Pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie okresný súd podľa sťažovateľa nepostupoval v zmysle zákonných ustanovení, a preto došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv.

4. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa hmotnej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že aj keď ide o možno bagateľný nárok v napadnutom exekučnom konaní, oprávnený podal približne 4000 návrhov na zmenu súdneho exekútora a namietaná rozhodovacia činnosť okresného súdu, ktorú nepovažuje za súladnú s Exekučným poriadkom, by v konečnom dôsledku mohla sťažovateľovi spôsobiť vysokú škodu pri zohľadnení množstva predložených návrhov na zmenu súdneho exekútora.

5. Namietané porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ odôvodnil tým, že o jeho trovách rozhodoval okresný súd sedem rokov a napokon mu ich nepriznal s odôvodením, že došlo k zmene právnej úpravy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení z 28. mája 2018 vydaným vyššou súdnou úradníčkou:

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

8. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

9. Sťažovateľ využil svoje právo podať proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou sťažnosť, o ktorej rozhodoval sudca, ktorý bol zároveň oprávnený a aj povinný poskytnúť ochranu základným právam alebo slobodám sťažovateľa v prípade zistenia, že napadnutým uznesením vyššej súdnej úradníčky z 28. mája 2018 došlo k ich porušeniu. Právomoc sudcu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

10. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti ústavou sťažnosťou napadnutému uzneseniu okresného súdu z 28. mája 2018 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení z 3. júna 2021 vydaným sudcom:

11. Podstatou námietok v tejto časti je tvrdenie sťažovateľa, že napadnutým uznesením vydaným sudcom, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť podaná proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou a ktorého dôsledkom je nepriznanie mu ako pôvodne poverenému súdnemu exekútorovi náhrady trov exekúcie, došlo k porušeniu ním označených práv. Podľa názoru sťažovateľa okresný

súd neaplikoval na jeho vec správnu právnu úpravu, o jeho nároku na náhradu trov rozhodol až po uplynutí siedmich rokov a výraznej zmene právnej úpravy.

12. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

13. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

14. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

15. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj okresný súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či ústavná sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

16. Okresný súd v napadnutom uznesení po citácii relevantných ustanovení právnych predpisov uviedol, že nová právna úprava trov exekučného konania platná a účinná od 1. apríla 2017 je vybudovaná tak, aby bola vykonateľná bez toho, aby v množstve prípadov rozhodoval súd. Zdôraznil, že pri zmene exekútora a pri jeho vylúčení je dôvodné, aby trovy neplatil povinný dvakrát, preto sa podľa novej právnej úpravy uplatňuje pravidlo, podľa ktorého má na trovy nárok len neskorší exekútor. Exekútorovi, ktorý nič nevymohol, sa v zmysle § 243k Exekučného poriadku nepriznajú žiadne trovy. Po zistení, že v napadnutom exekučnom konaní sťažovateľ od povinného nič nevymohol, dospel k záveru, že mu nárok na odmenu (v rozsahu 20 % z vymoženej časti) nevznikol, preto mu v zmysle § 243k Exekučného poriadku náhradu trov exekúcie nepriznal.

17. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov sťažovateľa ako pôvodne povereného exekútora aplikoval na danú situáciu právnu úpravu v súlade s prechodnými ustanoveniami Exekučného poriadku, svoje rozhodnutie náležite a logicky odôvodnil. Pri preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd nezistil taký výklad alebo aplikáciu právnych predpisov, ktoré by sa vyznačovali arbitrárnosťou alebo svojvôľou okresného súdu a ktoré by zároveň dosahovali intenzitu spôsobilú zasiahnuť do práv sťažovateľa,

ktoré označil vo svojej ústavnej sťažnosti. Ustanovenie § 243h Exekučného poriadku síce stanovuje, že exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, avšak zákonodarca zároveň uvádza, že uvedené pravidlo sa aplikuje iba v prípade, ak Exekučný poriadok v § 243i až § 243k neustanovuje inak. Z uvedeného teda vyplýva, že v prípade zmeny súdneho exekútora aj v konaní, ktoré začalo pred 1. aprílom 2017, je potrebné postupovať v súlade s § 243k Exekučného poriadku, ktorý jednoznačne stanovuje, že výška trov pôvodného súdneho exekútora závisí od výšky vymoženého alebo prijatého plnenia z majetku povinného, ktoré boli použité na uspokojenie nárokov exekútora podľa pravidiel uvedených v § 60 Exekučného poriadku. Tento výklad a aplikácia právneho predpisu na situáciu sťažovateľa nevybočujú z rámca ústavnej konformnosti, a preto ústavný súd nemá dôvod do nich zasiahnuť.

18. K rovnakému záveru došiel ústavný súd aj v uznesení č. k. I. ÚS 50/2020 zo 4. februára 2020 či v uznesení č. k. I. ÚS 194/2020 z 28. apríla 2020, ktorými boli obdobné ústavné sťažnosti totožného sťažovateľa odmietnuté ako zjavne neopodstatnené. Ústavný súd nevidí žiaden dôvod ani špecifickú okolnosť danej veci, pre ktorú by sa v tomto prípade mal od tohto záveru odchýliť.

19. Na základe uvedeného odmietol ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 3. júna 2021 vydaným sudcom:

20. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva záver, že zásadne neprichádza do úvahy, aby bol všeobecný súd sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo.

21. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom okresného súdu v napadnutom konaní a napadnutým uznesením a porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z toho vyplýva, že tu niet takého konania označeného porušovateľom, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

22. Na základe uvedených skutočností ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, sťažovateľ porušenie tohto základného práva žiadnym spôsobom neodôvodnil. Ústavný súd zdôrazňuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 123) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) alebo dohovoru, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08,

IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je zjavná úplná absencia náležitej kvalifikovanej právnej argumentácie, preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

24. Nad rámec uvedeného ústavný súd potrebuje za potrebné uviesť, že medzi namietaným porušením čl. 20 ods. 4 ústavy, ktorý upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a postupom okresného súdu v napadnutom konaní, resp. napadnutým uznesením sa nejaví žiadna príčinná súvislosť.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

25. Súčasťou stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne, vychádzajúc pritom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Miroslav Mazurek v. Slovenská republika z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05) vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť ústavnému súdu 4. októbra 2021, pričom napadnuté uznesenie okresného súdu vydané sudcom 3. júna 2021 nadobudlo právoplatnosť 2. augusta 2021. Sťažovateľ teda podal ústavnú sťažnosť v čase, keď bolo o jeho trovách v rámci napadnutého exekučného konania právoplatne rozhodnuté. Sťažovateľ sa mohol brániť proti nečinnosti okresného súdu, kým okresný súd vo veci priznania trov exekúcie sťažovateľovi ako pôvodne poverenému súdnemu exekútorovi právoplatne nerozhodol, čo však nevyužil, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť aj v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu